

forsvarer i tilfælde, hvor det på grund af forsvarerens forhold ikke vil være muligt at overholde fristerne for behandlingen af sager om udlevering.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra c, at enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, har ret til at forsvare sig personligt eller ved bistand af en forsvarer, som han selv har valgt. Hvis den anklagede ikke har tilstrækkelige midler til at betale for juridisk bistand, har den anklagede ret til at modtage en sådan bistand uden betaling, når dette kræves i retfærdighedens interesse.

Den anklagedes ret til at forsvare sig ved bistand af en forsvarer, som han selv har valgt, er ikke en absolut ret (se Croissant mod Tyskland, dom af 25. september 1992, præmis 29). Artikel 6, stk. 3, litra c, sikrer heller ikke en ret til at vælge en bestemt beskikket forsvarer (se klagesag 53590/99, Franquesa Freixas mod Spanien, afgørelse af 21.11.2000). Når der er tale om en af det offentlige beskikket forsvarer, skal de nationale domstole tage hensyn til tiltaltes ønsker, men de kan vælge at se bort fra tiltaltes ønsker, når der er relevante og tilstrækkelige grunde til at anse det for nødvendigt af hensyn til en forsvarlig retspleje (se Croissant-dommens præmis 29).

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det derfor ikke være i strid med artikel 6, stk. 3, litra c, hvis retten afviser en valgt forsvarer eller nægter at beskikke en bestemt forsvarer som følge af, at den pågældende advokat ikke kan påtage sig hvervet som forsvarer i den pågældende sag inden en rimelig tid, herunder hvor det på grund af forsvarerens forhold ikke vil være muligt at overholde fristerne for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre.

Muligheden for at afvise en valgt forsvarer eller nægte at beskikke en bestemt forsvarer for at sikre, at en straffesag behandles inden en rimelig frist, er endvidere anerkendt i retspraksis. Som eksempel kan nævnes Højesteret kendelse af 14. april 1987 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1987, s. 440). I sagen stadfæstede Højesteret landsrettens kendelse, hvorved landsretten havde afvist tiltaltes valg af forsvarer, idet den valgte advokat ikke kunne påtage sig forsvaret inden for en rimelig tid. Da tiltalte ikke havde peget på andre advokater end den pågældende, fandt Højesteret ikke grundlag for at ophæve landsrettens beslutning om beskikkelse som forsvarer af 2 advokater, der var antaget til udførelse af offentlige og beneficerede sager.

Af nyere retspraksis kan bl.a. henvises til Højesterets kendelse afsagt den 17. maj 2000 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2000, s. 1754). I sagen (en næv-

ningesag mod T og to medtiltalte) havde landsretten under et forberedende møde bestemt, at domsforhandlingen skulle finde sted over 9 retsdage i sidste halvdel af juni 2000, selv om den for T beskikkede forsvarer havde oplyst, at hun i denne periode var optaget af andre sager. Forsvarerne for de to medtiltalte havde protesteret mod udsættelse af domsforhandlingen til september eller oktober 2000. Under køre til Højesteret påstod T sagen berammet på et tidspunkt, hvor dennes forsvarer kunne give møde. Højesteret fandt ikke grundlag for at tilsidesætte landsrettens fastsættelse af tidspunktet for domsforhandlingen. Højesteret bemærkede, at landsretten i forbindelse med berømmelsen burde have anmodet T's forsvarer om at tage endelig stilling til, om hun kunne møde på det fastsatte tidspunkt, og i tilfælde af et benægtende svar burde have tilbagekaldt beskikkelsen, jf. retsplejelovens § 736, stk. 2.

Der kan endvidere henvises til Østre Landsrets kendelse af 31. maj 2000 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2002, s. 1912). I denne sag tilbagekaldte landsretten beskikkelsen af en af de tiltaltes forsvarere ud fra retsplejemæssige hensyn. Landsretten udtalte – på baggrund af oplysninger om de tidspunkter, væsentligt senere på året, hvor den pågældende advokat ville kunne møde – at der af hensyn til advokatens manglende mulighed for at kunne møde under domsforhandlingen ud fra retsplejemæssige hensyn fandtes at være en væsentlig hindring for sagens fremme. Af hensyn hertil samt af hensyn til de medtiltaltes tarv, fandt landsretten det ikke forsvarligt at lade den pågældende advokat fortsætte som beskikket forsvarer for tiltalte T1. Landsretten udtalte endvidere, at den ved denne vurdering tillige havde taget hensyn til det krav, en tiltalt efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra c, har på en forsvarer, han selv har valgt, samt til samme artikels stk. 1 om kravet om »offentlig rettergang inden for en rimelig frist«. Retten lagde i henseende til kravet om rettergang inden for en rimelig frist særligt vægt på, at en yderligere udsættelse af sagen muligt kunne anses for kritisabelt.

Med henblik på at sikre at målsætningerne så vidt muligt overholdes, vil Justitsministeriet løbende følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne i sager om udlevering til andre EU-medlemsstater. Lovforslaget er i øvrigt omfattet af lovovervågning, der vil fokusere på overholdelsen af tidsfristerne for sagsbehandlingen mv. Der henvises herom til pkt. 5 nedenfor.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i § 18 d.